

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

Datum
2 juli 2025

Onze referentie
6438378

Bijlage(n)
0

nota

Beleidsreactie WODC-rapport Daadwerkelijk veranderen -
Evaluatie erkenningsmaatregelen voor slachtoffers van

1. Aanleiding

Het WODC heeft een evaluatieonderzoek laten uitvoeren naar de erkenningsmaatregelen voor slachtoffers van geweld in de jeugdzorg (n.a.v. Commissie De Winter, 2019). Het onderzoeksrapport wordt op 2 juli a.s. door het WODC openbaargemaakt. U biedt het parallel – samen met de Staatssecretaris Jeugd, Preventie en Sport (SJPS) – aan de TK aan, voorzien van een beleidsreactie.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het versturen van bijgaande brief aan de TK, waarin het WODC-rapport wordt aangeboden en u een beleidsreactie geeft. Vanwege de inhoudelijke samenhang zal in de brief daarnaast het onderzoek Veiligheidsbeleving in de jeugdhulp met verblijf – ‘Veilig zijn en veilig voelen’, eveneens voorzien van een beleidsreactie, aan de TK worden verzonden. De brief zal zowel door u als door de SJPS worden ondertekend en ligt parallel bij hem voor.

3. Kernpunten

Rapport

- De onderzochte erkenningsmaatregelen zijn:
 - *Excuses gemaakt door de overheid*
 - *Financiële tegemoetkoming van 5.000 euro voor getroffen*
 - *Het digitaal monument Blijvend Vertellen (website en documentaire)*
 - *Het Centraal Informatie-en Expertisepunt (CIE)*
 - *Financiële ondersteuning voor lotgenotencontact*
 - *Financiële bijdrage voor een fysiek monument*
- De onderzoekers hebben voor deze maatregelen, apart en in samenhang bezien, onderzocht hoe deze tot stand zijn gekomen en hoe deze zijn ervaren door getroffen.
- Enkele overkoepelende bevindingen over de erkenningsmaatregelen zijn:
 - De bekendheid van de verschillende maatregelen varieert sterk, en kan in algemene zin als (te) laag worden beschouwd;
 - Een veelgehoord signaal van de respondenten is dat erkenningsmaatregelen, ongeacht om welke maatregel het gaat,

geen zin hebben of onoprecht lijken als geweld in de jeugdzorg vandaag de dag nog steeds plaatsvindt (denk aan casus Vlaardingen).

- De tijdelijkheid van enkele maatregelen is door veel getroffen en als pijnlijk ervaren.
- Tot slot blijkt bij veel maatregelen dat door getroffen en het persoonlijk contact in de uitvoering ervan werd gemist.
- Onderdeel van het onderzoek was ook het ontwikkelen van een erkenningskader en het formuleren van overkoepelende inzichten over erkenning. Dat kader is vervolgens op de (beleving door respondenten van de) erkenningsmaatregelen toegepast.
- Over de vraag in welke mate elke maatregel heeft bijgedragen aan erkenning, zijn respondenten over de gehele linie matig enthousiast tot (zeer) afwijzend. Ook de – best gewaardeerde – financiële maatregel wordt door een groot deel van de respondenten niet gezien als erkenning.
- Uit deze duiding benoemen de onderzoekers vijftien overkoepelende inzichten en lessen voor toekomstige erkenningstrajecten.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Datum
2 juli 2025

Onze referentie
6438378

Beleidsreactie

- De inzichten en lessen die door de onderzoekers worden gedaan kunt u in algemene zin in omarmen, met de toezegging dat u deze in toekomstige erkenningstrajecten kunt meenemen. Wel past daarbij de kanttekening dat het merendeel van de aanbevelingen vrij algemeen zijn en telkens in een specifieke casus zal moeten worden bezien op welke wijze daar (al dan niet) invulling aan kan worden gegeven. Daarbij speelt ook een rol dat de aanbevelingen steeds uitgaan van het perspectief van het slachtoffer. Dat is weliswaar een heel belangrijk, maar niet het enige belang dat meeweegt in besluitvorming over erkenningsmaatregelen. Daarnaast kunnen slachtoffers onderling uiteenlopende ervaringen en behoeftes hebben, waardoor steeds maatwerk nodig is om te bezien op welke wijze daar in voorkomend geval mee moet worden omgegaan.

Onderzoek veiligheidsbeleving

- Het onderzoek veiligheidsbeleving in de jeugdhulp met verblijf is voor de tweede maal uitgevoerd, naar aanleiding van een andere aanbeveling van Commissie De Winter.
 - Uitkomsten zijn vergelijkbaar qua veiligheidsbeleving zoals onderzocht in 2021.
 - Net als toen is de respons weer zeer beperkt geweest.
 - De onderzoekers constateren dat dit type onderzoek niet doelmatig of doeltreffend is.
 - SJPS zegt daarom toe om met de sector tot een betere wijze van opvolging aanbeveling De Winter te komen.

4. Toelichting

4.1. Politieke context

In de beleidsreactie worden geen moties of toezeggingen aan de Kamer afgedaan.

Begin 2024 is een motie aangenomen (Westerveld; Kamerstuk 31839, nr. 1001) om de lessen uit de evaluatie van de erkenningsmaatregelen De Winter, incl. financiële regeling, te benutten voor het erkenningstraject voor jongeren die op

ZIKOS afdelingen of in de gesloten jeugdhulp geleden hebben. Deze motie wordt met deze beleidsreactie nog niet afgedaan.

De financiële regeling is in de Kamer herhaaldelijk onderwerp van gesprek geweest. De toenmalige bewindspersonen (Staatssecretaris van Volksgezondheid, welzijn en Sport en de Minister voor Rechtsbescherming) zijn op verschillende momenten verzocht de tijdelijke regeling langer open te houden en open te stellen voor slachtoffers ná uitkomst van rapport De Winter. Bijvoorbeeld naar aanleiding van mediaberichtgeving over misstanden in Jeugdorp de Glind, Woodbrookers of ZIKOS-afdelingen. Aan de Kamer is gecommuniceerd niet aan dit verzoek te kunnen/zullen voldoen. In verschillende debatten is dit ook ter sprake gekomen en is deze lijn door uw ambtsvoorganger herhaald.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Datum
2 juli 2025

Onze referentie
6438378

4.2. Financiële overwegingen

Door JenV wordt geen beleidskeuze gemaakt waarop financiële overwegingen van toepassing zijn.

Beleidskeuze uitgelegd Onderbouwing doeltreffend, doelmatig en evaluatie (CW 3.1)	
1. Doel	n.v.t.
2. Beleidsinstrument(en)	n.v.t.
3A. Financiële gevolgen voor het Rijk	n.v.t.
3B. Financiële gevolgen voor de maatschappelijke factoren	n.v.t.
4. Nagestreefde doeltreffendheid	n.v.t.
5. Nagestreefde doelmatigheid	n.v.t.
6. Evaluatieparagraaf	n.v.t.

4.3. Juridische overwegingen

Door JenV wordt geen beleidskeuze gemaakt waarop juridische overwegingen van toepassing zijn.

4.4. Krachtenveld

De beleidsreactie wordt gezamenlijk ondertekend door u en de SJPS en is (dus) gezamenlijk opgesteld met de directie Jeugd van het Ministerie van VWS. Daarnaast is de beleidsreactie afgestemd met de afdeling Jeugdbescherming (DGSenB/JenV).

4.5. Communicatie

Met DCOM zal een passieve woordvoeringslijn worden afgestemd.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Datum
2 juli 2025

Onze referentie
6438378